

...etszésökkel

...több rajz
...robb részt
...ennek meg

...rek,

...rtető czik-
...feladvány
...len héten
...észére, az
...kal a leg-
...fejtőknek;
...eköttetést
...„Jó-szív“
...an a jóté-
...zés“ egy-
...netővé.

...mek-világ
...Kis Lap«
...ja régi és

...ó bácsi.

...it, szives-
...b bekül-
...lése fenn

...a:

...rona.

...ékben és
...nyon, a
...Budapest,
...menaeum-

...ivatala.

KIS LAP

... KÖRÜL FOGTÁK ÖKET. (Lásd a 407. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

A GAZDÁTLAN HÁZ TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Vége.)

GYULÁNAK szinte a vér is elhült ereiben, mikor látta az öccse merész elhatározását, azt, hogy Zoltán benyitott a szobába, honnan azok a rémes hangok hallatszottak. Ijedelmét azonban mihamar kíváncsiság váltotta föl, mert ime, Zoltán egész nyugodtan állt meg a küszöbön és szólt is valamit befelé. Egy pillanattal később már Gyula is ott termett és bámulta az eléjük táruló siralmas látványt.

A többinél kisebb, kamara-féle szobába nyílt a kis ajtó. Mint az egész ház, ugy ez a szoba is egészen üres volt. De az egyik sarkában, szalma-törmelékéből, száraz fűből való nyugvó-helyen elterülve feküdt egy férfi, láthatólag nagy kinszenvedésben. Halotthalvány arca szinte be volt horpadva, mintha kiaszott volna, szemei mélyen beesve üregükbe, mint a halál-fejé. Czipő csak a fél lábán volt, másik lába mezítenül, szederjes színü, borzalmasan dagadt bunkó gyanánt meredezett a szalmán. Az egész alak tetőtől talpig csupa sár, mocsok; de még így is látni lehetett, hogy éppenséggel nem reá szabott kabát van rajta. Gyula is, Zoltán is azonnal ráismertek, hogy ez nem más, mint a Gyula elveszett kabátja.

A nyomoruságos alak látása azonban annyira meglepte őket, hogy hirtelenében nem is gondoltak ide jövetelök céljára; nem is igen gondolhattak volna rá, mert amint megjelentek a küszöbön, a kínban fetregő ember tompa, hörgő hangon szólalt meg:

— Segítség! Az Isten irgalmáért, segítsenek!

A két fiu oda sietett a beteghez.

— Mi a baja? Miért fekszik itt? kérdé Zoltán.

— Már nem bírok mozdulni... oh, ne hagyjanak el, jó urfiak...! Segítsenek valamikép! Nem bánom, ha vissza kerülök is a tömlőczbe... már ugy is mindegy, végem van... nem élhetek... de ez a kinszenvedés iszonyu!

Zoltán gyorsan oda fordult a bátyjához.

— Mikor husvét után az intézetbe érkeztem, beszéltek, hogy a fegyházból egy veszedelmes gonosztevő megszökött... Alighanem ez az.

— Hová gondolsz...? kételkedett Gyula.

— Igen... az vagyok! nyögte a beteg. Megszöktem... de meglóttak... belehalok. Oh! Irgalom! Egy kis vizet! Csak egy kis vizet!

Azt könnyü volt belátniok, hogy ettől a nyomorult embertől nem köll félniök; sőt felebaráti kötelességök, hogy segítsenek rajta.

— Bizonyosan van kut az udvaron, szólt Gyula. A földszinti szobában pedig láttam a bögrét, tehát vizet hamar hozhatunk.

— Ezzel csak pillanatnyira enyhítjük a szenvedését, jegyzé meg Zoltán. Értesítenünk kellene valakit, aki igazán segíteni tud rajta.

— Legjobb lesz, ha gyorsan föl kapsz a biciklidre és elsietsz a vasuti állomásra, szólt Gyula. Ott mindig van csendőr is. Az majd tudja, hogy mit köll tennie. Én addig majd keritek vizet.

— Igen... igen... ugy jó lesz, szólt a beteg. Hadd jöjjön a csendőr... már nem bánom... Akármilyen is jobb lesz, mint ez a szörnyü szenvedés!

A két fiu gyorsan dologhoz látott. Mialatt Zoltán a vasuti állomás felé karikázott, Gyula előkereste az ócska bögrét, kiment az udvarra és csakugyan még elég jó állapotban levőnek találta a kutat. A beteg mohón ivott s gyötrő szomjuságának csillapítása után kissé könnyebben lélekzett.

Gyulának nagyon megesett a szive a szerencsétlen ember állapotán és most már, hogy hosszabb időre egymaga maradt ott mellette, figyelmessé lett arra a borzalmasan sebes lábura is. Ámbár keveset értett hozzá, azt mégis látta, hogy az elhanyagolt, ápolatlan, bekötözés nélkül maradt seb gonoszul elmérgesedett s a szökevény rab, távol minden segítségtől, elhagyottan, nyomorultan pusztult volna itt el, ha ő és Zoltán rá nem bukkannak. Segíteni kívánt addig is, míg hozzáértő emberek jönnek. Megmosta a sebet és bekötözte a zsebbe való tiszta kendőjével.

— Így ni! Ez is jobb a semminél addig, míg doktor nem köti be.

— Az isten áldja meg, jó ifiur! sóhajta a szökevény.

— De hát miért maradt ebben az elhagyott házban, ilyen gonosz sebbel? És hogy került ide?

— Elmondhatom . . . most már ugyis mindegy . . . Hosszu rabságra voltam ítélve . . . megszöktem. A börtönőrök észre vették, utánam eredtek, de nem tudtak utólélni. Egy alacsony kőfalról kellett még tulnan mélyre ugranom, akkor bizhattam, hogy elmenekülök, meg nem találják a bozótban. Üldözőim is tudták ezt és látván, hogy el nem foghatnak, ketten is lőtték utánam. (Lásd a képet a 404. lapon.) Mégis szerencsésen lejutottam a fal tövébe, tovább

futottam és nagy izgatottságomban nem is igen éreztem fájdalmat. Eljutottam a közeli erdőbe és itt már lassabban lépegettem. Ekkor égető fájdalmat kezdtem érezni és láttam, hogy golyó furódott a lábam szárába. Nem valami nagyon ijedtem meg. A seb nem lehetett veszedelmes, mert bár vérzett, eléggé jól birtam járni. Erre szükségem is volt, mert abban az erdőben nem maradhattam; tudtam, hogy ott kutatni fognak utánam. Eszembe jutott ez a gazdátlan üres ház, melyet régóta ismertem. Ugy gondoltam, hogy ez jó buvóhely lesz addig, míg a sebem begyógyul és amíg kieszelek valamit, hogy más ruhát szerezzek, mert a rab-ruháról, melyben megszöktem, mindenki rám ismerne. Addig csak éjjel mozdulhatok ki. Megindultam és bizony keserves volt a vándorlásom, nem csak mert a sebem mind jobban sajgott, hanem mert nagy eső eredt meg és csipős hideg szél süvöltött. Végre mégis eljutottam ide, betörtem, kinyitottam egyik ablakot és bemásztam. Alig voltam itt néhány óráig, mikor késő este erős zörgetés hallatszott a főajtón. Azt hittem, hogy a csendőrök vannak nyomomban, de amint ovatosan kitekintettem az ablakon, a sötétben is láttam annyit, hogy az eső ellen ernyőt tartogató, kezökben táskát hordozó alakok. Tehát nem csendőrök. Mivel azonban nem tudhattam, kicsodák, micsodák, ebbe a szobába huzódtam.

— Én voltam az, három pajtásommal, szólt közbe Gyula. Eltévedtünk, ide menekültünk.

— Gondoltam, hogy ilyenforma emberek lehetnek. Mérgelődtem, mert nem tudtam, meddig akarnak itt tanyázni. Próbálgattam, hogy kifürkészem, kicsodák, micsodák,

ovatosan kémlelődtem, egyszer majd be is nyitottam a szobába, ahol voltak.

— Ez volt hát az a különféle rejtelmes

nesz, amit hallottunk! szólt Gyula. És mi akkor hogy kutattuk az okát az egész házban!

... KETTEN IS LÖTTEK. (Lásd a 403. lapon.)

— Hallottam azt is. No, jó szerencse, hogy ezt az ajtót nem vették észre és ide

nem nyitottak be. Akkor aligha élve kerülnek ki a házból. Mert akkor még birtam

kezemet-lábamat és két marokra fogva ezt a husángot, mindnyájokat leütöttem volna, ha rám nyitnak.

Gyula titkon ugyancsak megborzadt. A szökevény mellett most is ott hevert egy hatalmas dorong. Mit ért volna ezzel szemben az ő gyöngé kezében Rudi törös botja, melyet oly hetykén forgatott! És egy fődél alatt háltak akkor egy mindenre elszánt gonosztevővel! Mikor aludtak, ez ott járt a közélökben . . . az a titokzatos vérnyom ennek a sebéből eredt! Most már nem köllött félni tőle, mégis elfogódva kérde Gyula:

— De . . . de aztán kitalálta, hogy csak diákok vagyunk?

— Körülbelül. A hangjukról, meg amit a beszédük-

ből meghallottam. Nem is akartam aztán bántani, csak arra gondoltam, hogy talán valami ruha félét elcsenhetek. Mert nagyon fáztam. Hajnal felé be is lopóztam a szo-

bába, ahol aludtak, de nem vihettem el mást, csak egy felöltőt, mely a kilincsen lógott. Most is rajtam van.

. . . MUTATTA A LEVELET. (Lásd a 406. lapon.)

— No, semmi különösét. Mikor bemászott az ablakon, éppen abban a szobában voltam, hát torkon ragadtam. Nagyon megijedt és biz' én el is bántam volna vele,

Ez volt hát a titok megfejtése! Gyula tünődni kezdett, hogyan követelje vissza a nyomorult beteg-től a felöltőt, de a szökevény, nem gyanítva, mire gondol Gyula, folytatta beszédét:

— Azt várja, ugy-e, hogy elmondjam, miként jutottam ilyen nyomoruságos állapotba? Hát azt már el is képzelheti. Itt akartam megvárni, hogy a sebem meggyógyuljon; itt nyugodtan pihenhettem. Nem is zavart senki. Csak egyszer mászott be egy diák-forma fiú . . . de azzal kurtán bántam el.

— Az Flóris volt! Mit csinált vele?

de aztán megesküdt, hogy soha sem jön többé ide, el sem mondja senkinek, hogy látott itt valakit. Hát eleresztettem.

— Most már értem! Flóris csakugyan nem árulta el, mit látott.

— Bár tette volna! Akkor talán elfognak, de nem kinlódom annyit. Mert a sebem nem hogy gyógyult volna, hanem mindinkább elmérgesedett. Eleinte éjenként kijártam, a majorokban csirkét, libát loptam, egy pásztor embertől gyujtó szálakat kértem és itt a földszinti szobában tüzet raktam, egy kis enni valót sütöttem-főztem. A járástól még rosszabbodott a sebem, végre már nem is tudtam járni . . . négy nap óta pedig étlen-szomjan fetregek itt, mozdulni sem tudok és nyomorultan elvesztem volna, ha az urfiak ide nem jönnek!

— Majd jön doktor is, meggyógyítja a sebé, biztatta Gyula. De . . . tudja-e, hogy én meg az öcsém miért jöttünk ide?

— Hogy tudhatnám?

— Hát izé . . . az a kabát, melyet a kilincsről elvett, az . . . éppen az én kabátom.

— Ez ni, amely rajtam van? No . . . sajnálom . . . úgy megrongáltam, hogy az urfi aligha veheti fel többé.

— Az nem nagy baj. Nem is éppen a kabátért jöttünk, hanem a zsebében egy nagyon fontos levél volt . . .

— Öt pecsétetes nagy levél?

— Igen is.

— Ott van az most is. Ha tetszik, ki veheti.

Gyula majdhogy nem ujjongott örömben. Itt van! Megvan!

Reszkető ujjakkal nyult a zsebbe és csakugyan! ott volt a levél! Előhuzta, megvizsgálta. Kissé gyűrődött volt ugyan,

de különben teljesen ép, a pecsétek sértetlen állapotban.

Még le sem csillapult izgatott öröme, midőn lépések zaja és beszéd hallatszott a folyosórul. Megjött a segítség: több férfi, köztük az orvos. Mögöttük Zoltán.

Gyula nem törődött többé semmi egyébbel, hanem Zoltán elé sietett és diadalmasan mutatta a levelet. (Lásd a képet a 405. lapon.)

— Megvan! Itt van! Megvan a levél!

— Igazán? szolt Zoltán őszinte örömmel. Akkor hát nincs többé semmi baj.

— Nincs, nincs, ujjongott Gyula. Most már igazán rendbe hozok mindent. Ezt pedig egészen csak neked köszönhetem, édes, kedves jó testvérem!

S Gyula őszinte szeretettel borult az öccse nyakába.

— Jól van no, szolt Zoltán szelid nyugalommal. Hiszen azért jöttünk. Most pedig siessünk haza, mert későre jár az idő. Mi ránk itt most már nincs szükség, azzal a szerencsétlen szökevénynyel majd végeznek a hivatalos emberek.

Indultak, de mégsem volt egészen úgy, ahogy ők gondolták. Az ajtóban megállította őket egy csendőr.

— Kérem, álljanak meg még egy-két percze az urfiak, mondá. Nekem hivatalos jelentést köll irnom, ki és miként bukkant rá erre a veszedelmes szökevény rabra. Hát legyenek oly szivesek, mondják el.

Elmondták, persze bölcsen elhallgatva azt, hogy voltaképen mit kerestek ők az elhagyott házban. Aztán fölkaptak a bicziklijökre és haza karikáztak, oly vigan és boldogan, hogy azon a napon hetedhét vármegyében nem volt olyan boldog két

diák. Még nem volt késő délután, mikor a városba értek.

— Még talán nyitva is van a postahivatal, szólalt meg Zoltán.

— Igazad van! felelé Gyula. Egy perczig sem szabad tovább késnie ennek a levélnek!

Néhány percczel később a levél annak rendje szerint postára volt adva, az elismervény Gyulának a kezében volt. Sokáig mereven bámult rá, aztán fölsohajtott, mintha mázsás sulyt vettek volna le a vállairól.

— Oh! Végre! Szinte hiini sem tudom, hogy igazán vége a sok bajnak! De megszenvedtem! És ha te itt nem vagy, Zoltán, ki sem gázoltam volna a hinárból.

Ujra megölelte, meg is csókolta öccsét, aztán haza tértek az intézetbe. Ott Gyula mindjárt az asztalához ült és hosszú, nagyon hosszú levelet írt apjának. Bele tette a postai elismervényt is és gondosan lepecsételte.

— Holnap reggel postára adom, aztán végre ismét nyugodt leszek.

Nagy idő óta ez volt az első nyugodt éjszakája.

Reggel azonban még egy kis meglepetés várta. Az igazgató őt is, Zoltánt is maga elé hívta. Hírlapot tartott a kezében és így szólt:

— Mondjátok csak, fiaim, igaz-e, amit ez a hírlap jelent?

S felolvasott egy közleményt, mely pontosan elmondta, hogy két derék diák, Dorogi Gyula és Zoltán, mint bukkant rá a gazdátlan házban a megszökött veszedelmes gonosztevőre, mint segített rajta jószíviuen és mentette meg az életét; mert az orvos bizik a rab fölgyógyulásában. Így a bünös ember visszakerül ugyan a börtönbe,

elszenvedi a büntetését, de életben marad, míg különben nyomorultan elveszett volna.

Gyula és Zoltán zavarodottan néztek egymásra, az igazgató pedig így szólt:

— Amit tettetek, fiaim, azt jól tettétek. Csak azt szeretném tudni: mi keresni valótok volt abban a gazdátlan házban?

Itt volt megint a fogas kérdés!

Azaz — nem! már nem volt fogas. Gyula már megelégette a görbe utat. Öszintén elmondott mindent, nem titkolva el, megnyit szenvedett. Csak azt kérte, hogy Rudi, Kálmán és Ödön, kiket most már mégis csak el kellett árulnia, ne szenvedjenek miatta büntetést.

Az igazgató jóságosan megsimogatta Gyulának a fejét.

— Ne félj semmit. Megbocsátok, mert hiszen a többiek nem is követtek el valami nagy hibát, de különben is eléggé lakoltak. Hibát csak te követtél el atyáddal szemben, de te is megszenvedtél érte, míg okos, derék testvéred meg nem segített. Most már vége a bajnak. Vidd rögtön postára az atyádnak szóló levelet, aztán légy ismét az én régi jó diákom. Az öcsédet pedig szeresd igazán!

Vidám lélekkel távozott a két testvér. Az udvaron, folyosókon körülfogták őket (Lásd a képet a czimlapon.) a pájtások. Mind hallott már valamit és még többet akart tudni. Már nem volt titok, el is mondott Gyula mindent. És azzal végezte:

— Aki pedig azt merné ezentul mondani, hogy valamennyiünk közt nem az én Zoltán öcsém a legkülönb fiu, annak velem gyülik meg a baja!

JÁTÉKTÓL kipirulva, fáradtan telepedett minap mellém a padra egész csapat apró népség.

— Nénike! szól az egyik kis oktondi. Nénike, maguk is játszottak, mikor kicsinyek voltak?

— Te buksi! Persze hogy játszottunk.

— Mit?

— Sokfélét.

— De mégis, mit? Azt, amit mink most játszunk?

— Azt is, mást is. Ti most kisedóvó intézetben, meg könyvekből sok szép új játékokat tanultok. Mi nem jártunk kisedóvóházba, mert akkor az még nem volt. Édes mamánk volt az óvónk, védőnk, gyermekké lett velünk, segítette megfogni a pillangót, melyet mi, ha megnéztük gyönyörű himporos szárnyát, a kert legszebb virágára tettünk, hogy élvezze tovább rövidke életét.

A mamánkkal szedtük a balatoni kecskekörömöt, békateknőt, kavicsot, melyet »göbe«-nek neveztünk s míg most egy-egy tudós kis deák azonnal elemzi, hogy: ez lekopott pala, ez mészke törmelke, ez tűzkő s a többi, mi bizony csak színökben, furcsa alakjokban gyönyörködtünk és később tanultuk meg vegyi összetételüket, képződésüket.

Apánktól megtanultuk a növények nevét. Fű, fa, virág, madár, bogárka, felhő, csillag, mind kedves jóbarátunk volt.

Szüleink nyitott könyvvé változtatták számunkra a természetet, a mindenséget már akkor, mikor még olvasni is alig tudtunk. Később, a komoly tanulás idején, a természet szeretete játékká tette számunkra a tanulást is, mert bármiről, és bármit tanultunk, mindenben megtaláltuk gyermekkorunk játszótársát: az örökszép természetet.

Korán megtanultunk labdázni. Mikor a mamák összejöttek egy-egy kedves délutánra, mi gyermekek a tágas, napsugaras udvarunkon, vagy az örsi pusztai ház park-

jának gyepszőnyegén a mamáink őrző szemei előtt labdáztunk.

A labdát földhöz dobtuk és a tenyerünkkel ütögettük vissza, amint fölugrott. Tizen-

MESE ÉS VALÓ. (Lásd a 412. lapon.)

kétszernél többször leütni nem volt szabad; de azt meg csak úgy, ha megszakítás nélkül tehattuk. Mert ha a labdát elszalasztottuk, akkor az ütötte tovább,

aki megfogta. Így mindenkire rá került a sor. Kétszer egymás után egyikünknek sem volt joga a labdát birtokába keríteni.

Szerettük a labdát falhoz is dobni, amihez versünk is volt:

Egy előre,
Kétkettőre,
Három, hátra,
Hat, kilenczre,
Egy kifutó,
Egy befutó,
Egygyel hátba koppintó!
Szaladj gyerek,
Mert megdoblak,
Ha nem szaladsz,
Meg is foglak.

Minden sornál a falhoz dobtuk a labdát s mikor vissza ugrott, elkaptuk. Mikor oda értünk a versben: »Szaladj gyerek...« akkor egyet célba vettünk és megdobtuk. Ha eltaláltuk, az kapta meg a labdát, ha nem, az játszhatott vele, aki a földről felvette. A levegőben felfogni nem volt szabad.

»Haj szénás«-t is játszottunk. Egyikünk középre állt s annak elszédülés nélkül ki kellett birnia, hogy mi többiek össze fogózva keringtünk körüle, dalolva:

Haj szénája, szénája,
Széna szakadékja!
Benne vagyon kerek asszony,
Kerek kis menyecske.

Lányok ülnek a toronyba,
Arany koszoruba,
Arra mennek a legények
Sárga sarkantyuba.

Ha jó lányok volnátok,
Nékünk köszönnétek;
Hosszu a ti szoknyátok,
Nagy port indítátok.

Akkor mind körbe leguggoltunk a földre és »nagy port indítottunk«. Csak a »kis menyecske« maradt feszesen állva a közepen.

Az *ispilágon* is sokat mulattunk. Körbe fogóztunk és daloltuk:

Ispiláng, ispiláng,
Ispilángi rózsá!
Rózsa volnék, piros volnék,
Karika volnék, gurulnék,
PéNZ volnék, csörögnék,
Zöld selyem rostja
Piros karmazsinra.
Szeder szemü kis Mariska (vagy ami
a játszó gyermek neve volt)
Fordul angyal módra.

Erre a megnevezettnek ki kellett fordulnia, úgy, hogy a háta volt a kör közép-pontja felé s addig játszottunk, míg nem arcczal mind kifelé fordultunk.

Játszottunk »*Babula banyás*«-at is. Egyikünk nagy szomoruan leült az ut szélén a gyepre és úgy tett, mintha sirna. Ez volt a Babula banya.

A többi arra sétált és nagy részvéttel kérdezte:

— Miért sirdogálsz, te Babula banya ott az ut mellett?

Feleletül kaptuk:

— Már hogy ne sirdogálnék, mikor ut mellett feledtem szép fehér házamat, benne feledtem szép fehér ágyamat, előtte feledtem rengő bölcsömet, benne feledtem Pista fiamat, szögön feledtem bécsi kis kontyomat! — Hát, hogy ne sirdogálnék!?

— Ne sirdogálj, Babula banya! Megnézzük szép fehér házadat, megkeressük bécsi kis kontyodat, elhozzuk Pista fiadat.

Ezzel a biztatással ott hagytuk a Babula banyát és szét futottunk. Nem sokára vissza tértünk és ujságoltuk, hogy a ház összedőlt, de a Pista fiut láttuk, amint az arra vadászó király vitte aranyos hintóban. (Ez is mondókára ment ám, de azt már elfeledtem, csak az értelmére emlékezem.)

Lett erre nagy vigasság s össze fogózva tánczoltattuk meg a Babula banyát, aki megszűnt sirdogálni.

Szép meleg tavaszi időben kört kerítettünk a földön s játszottunk »békás«-at. Huztunk két kört, közel egymáshoz, így ni: ○ ○ Minden ilyen két nagy kör közepén guggolt egyikünk és kuruttyolt, mint a béka, időnként pedig mondta: »De jó meleg a békátó vize!« A másik is dicsérte az ő tavának a vizét, míg végre kedvet kaptak az ugrásra.

Ugy guggolva kellett egyetlen ugrással egyik körből a másikba jutni, úgy, hogy se a kör vonalát meg ne sértsük, se egymást fel ne lökjük; mind a két játzó fél egyszerre ugrott egyik körből a másikba.

Aki ügyetlenül ugrott, zálogot adott. Ennek a kiváltása új játék volt, mert ingyen senki vissza nem kapta.

Vagy szép, rövid mesét kellett mondanania, vagy verset szavalnia, vagy háromszor egymásután hibátlanul és gyorsan elmondania:

Jobb egy tyuknyak tiz ludnyaknál.

Vagy elénekeltették vele a nyul nótáját:

Túl fuss utról,
Túl juss kútról,
Ujj, ujj rugult nyúl,
Bulyt, lyuku pusk gyúl!

Hogy ezt hol vettük, kitől tanultuk? Biz' én már nem tudom. Apáink annyit jártak vadászni, hogy talán éppen magától egy tapsifülestől hallották.

De nem volt ám mindig nyár az én gyermekkoromban sem. A nyárral vége szakadt azoknak a játékoknak, melyeket szabadban játszhattunk.

Akkor főztünk a bábuinknak, öltöztettük

őket, szabtuk, varrtunk rájuk. Bábuink, kik nyári játékaikban osztoztak, télen legkedvesebb mulattatóink voltak. Különb is a bábunktól elválhatatlanok voltunk; velünk tanultak és ha fennhangon olvastunk egymásnak, ők is ott ültek ember-sorban s hallgatták a felolvasást. Zongorázni is tanítottuk őket, úgy bántunk velük, mint ha élő, érző lények volnának. Az Irénke Pólija, az Ilona Jutkája és az én Lenkém épp úgy szerették egymást, mint mi. Látogatóba is elvittük őket egymáshoz és nem egyet közülünk férjhezmenetekor is elkísért új otthonába a régi bábu, melyhez a gyermekjátékok és ifjúévek ezer aranyos emléke fűződik. Volt dominó-játékunk, lotto-játékunk, harang és kalapács, ezek mind télen kerültek elő. Alig vártuk a kedves estétet, melyeken szülőinkkel s jó barátainkkal együtt liciztáltunk a »Simlire«.

Ha magunk játszottunk, akkor járta a »Hét lud a zab szalmában«. Ez ám a bohó játék!

Körül ülnek a gyermekek egy nagy asztalt. A mutató ujjakkal egyenlő ütemre dobolnak az asztalon s mind ezt mondja: »Hét lud a zab szalmában«. Egyiknek eszébe jut, hogy csak addig mondja: »Hét lud a zab...«és ekkor magasra emeli két ujját. Ezt a többinek azonnal észre kell venni s utánozni; aki folytatja a mondókát, vagy tovább dobol: zálogot ad.

A gyűrűs játék sem volt az utolsó! Leültünk mind körbe, egyiket kiküldtük »kumni« s kértünk a mamától egy gyűrűt. Egyik volt az osztó. Ez adta valamelyiknek a gyűrűt az összetett kezébe, mert valamennyien ölünkben összetéve tartottuk a kezünket.

Az osztó sorba járt, mondva: »ne néked is egy kis sós pogácsa«, míg valamelyiknek a kezébe csusztatta a gyűrűt, de észrevétlenül ám. Aztán maga is helyet foglalt a sorban.

Most behívtuk a keresőt. Az bejött s elkezdte:

»Czin cin gyűrű,
Kanál gyűrű,
Kinél van az
Arany gyűrű?
Itt cseng,
Itt peng,
Itt adassék elő.«

Minden szónál másra mutat. Akire az esik, hogy: »adassék elő«, annak szét kellett nyitnia az ujjait. Ha csakugyan nála volt a gyűrű, akkor ő ment »kumni« és a kereső lett osztó.

Sok más, ezekhez hasonló játékkal szórakoztunk, ha mamánk nem mesélt. Ez volt a multság koronája, mert olyan meséket senki sem tudott mondani, mint az én mamám. Ha akarta, kacagtunk, ha akarta sirtunk, de mindig tanultunk azokból a mesékből.

Igy köszönt be a karácsony. A szent fa fénye mindig egy csomó szép könyvre vetette sugarát, melyeket ismét szüleinkkel együtt élveztünk.

Édes apánk, vagy édes anyánk, vagy mi olvastuk fenhargon s ezek a könyvek szívünkhez nőttek. Ha rájuk tekintettünk, drága jó szüleink hangját, megjegyzéseit, magyarázatait hallottuk s az visszhangzik mai nap is lelkünkben.

Ilyenek voltak ez én korom gyermekeinek multságai.

Panna néni.

MESE ÉS VALÓ.

(Képpel a 409. lapon.)

*A víz partján ül Boriska,
Libái a vízben;
Jó ott nekik, — ő meg mesét
Olcas jóízűen.*

*»Hol volt, hol nem, egyszer volt egy
Libapásztor lányka.
Szerette a libuskáit,
De meg sem is bánta.*

*Mert egy napon eltévedtek,
(Vagy akarták is tán?)
Megkereste, meg is lelte
Őket a jó kis lány.*

*Tündér föld volt ám az, hol a
Libáit meglelte, —
Egy királyfi ott meglátta
S feleségül vette.«*

*Igy volt, szép volt és Boriska
Eltünődik mélyen.
»Hátha ezt a nagy szerencsét
Még én is megérem?«*

*»Nyájas, jó királyné leszek . . . «
De ni! a libái
Kezdenek a vízből ki és
Odább elsétálni.*

*Megy utánuk . . . Hová jutnak? . . .
Tündérek honába?
Nem bíz' a, csak haza, sajna!
A — libák óljába.*

RÖVID IJEDELEM.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LX. köt. 24-dik számában közölt oszlop-rejtvény megfejtése:

NY	I	R	F	A
T	I	N	T	A
T	O	R	T	A
M	E	L	E	G
S	O	M	O	GY
K	O	NY	H	A
A	P	Á	CZ	A
I	Z	L	É	S
A	B	L	A	K

Helyesen fejtették meg: Poór Erna, Ybl Ida és Márta, Geréb Lajos, Kilczér Gyula.

Pap Lilike, Véghelyi Lajoska, Benkó Márta és Iván, Kövesi Jenő, Csongrádi Ilona és Attila, Temesváry Laczika, Mérey Dalma, Altstock Hugó, Máder Hedvig és Emma, Weisz Félix és Márton, Zetli Oszkár, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Schwartz Margit, Szilágyi Ernő, Háy Irén és Juliska, Weiszberger Ani és Teri, Schuch Ilus, Kazy Péter, Somogyi Jolán és Jenő, Ruttkay Anna, Péterfy Vilma, Materny Róza és Margit, Lasztovicza Andor, Ágfalvi Endre, Geszner Olga, Caprész Bódi és Feri, Jantsits Jolánka, Tibor és Bandi, Kohn Sándor, Ricska Laczika, Szakáll Paula, Hertelendy Bandi, Jurenák Gizi, ifj. Hofhauser Ödön, Fellegi Vilmos, Sommer Katinka, Bayer Anti, Spányi Mariska és Magda, Meisels Laczi, Halmi Oszkár, ifj. Bauer Ottó, báró Jeszenszky Miklós, Veress Gizi és Józsi, Grubits Tivadar, Kiss Margit, Kovács Mariska, Dominig Ilonka és Erzsike, Lengyel Margit és Kálmán, Medvezky Gyurika és Sándorka, Vidonyi Annuska és Iluska, Bárdos Edith, Szántó Olga és Ernő, Fischer Károly, Istvánffy Miklós, Kováts Bella és Géza, Kerekes György, Trebitsch Károly, Tózsér Teréz, Luczenbacher János, Jörg Mariska, Rhédey Zoltán, Hirsch Emma, Löw Lenke, Latino-vits József, Schönstein Mariska.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Kilczér Gyula, Budapestén*, kinek

a jutalom-könyvet (>Roszesont Ferke kalandjai vizen és szárazon<, elmeséli *Ida néni*, számos képpel, díszes angol vászon-kötésben, a >Forgó bácsi könyvtára< című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A >KIS LAP< LX. köt. 23-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Vidonyi Annuska és Iluska, Hertelendy Bandi, Kovács Mariska, ifj. Hofhauser Ödön, Löw Lenke, Hollós László, Trebitsch Károly, Medveczky Gyurika és Sándorka, Winkler Tibor, Komlós Magda és György, Halmi Oszkár.

REJTETT NEVEK.

Írást-olvasást minden ember tanuljon!

*

A ki szivtelen, kevés jó baráttra számíthat.

*

Az a szegény Miska bárgyú, lassu eszü fiu.

*

Eszi nem tanul, csak hever a divánon.

*

Ezt a kalamárist vándor házalótól vettem.

*

A tizza-vezensenyi halász lóháton hozza a halas kosarat.

*

Pusztuljatok innen, ti vad arczu fiuk!

*

A mi nagyvárosban divat, falun sokszor nevetséges.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Mesék és regék.“

Gyermekek számára írta Vilma néni. Két színes képpel és több szöveg-rajzzal, díszes kötésben.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szitányi Matild. A szíves gratulációt szívesen vettem és köszönöm. Amde voltaképen mégis meg voltam vele akadva egy kicsit, mert nem hittem és még most is kételkedem, hogy a *Forgó bácsi* név benne legyen a kalendárium nevei sorozatában, melybe csak a szentek neveit vették föl. Már pedig szent Forgó bácsi aligha élt valaha, én legalább nem hallottam a hírét; így tehát Forgó bácsinak, akinek kis olvasói számára nincs más neve, bizony nevenapja sincs. No de ha más névre szólt is, a kedves megemlékezés jól esett. Ölellek! — **Hertelendy Bandi.** Az oroszlánt nem írjuk oroszlány-nak. A pótló rejtvény jó és be is soroztam. — **Jurenák Gizi.** Ugyanott, ahol az >Ingoványos utakon< című elbeszélésről olvastál, azt is olvashatad volna, hogy mikor fog megindulni: a jövő kötet első számában. Rejtvényeket mindenki küldhet be; ha jók, besorozom és közlöm. — **Halmi Oszkár.** A budapesti és vidéki előfizetők közt semmi különbség, az előfizetési összeg mindenkire nézve ugyanegy. — **Bontz Edith.** Élénk érdeklődéssel olvastam tudósításodat a >Kisasszonyok tázadása< előadásáról. Hogy minden tekintetben oly jeles sikerrel járt, az legjobban dicséri a mű színe-alkalmazóját és második sorban persze a buzgó szereplőket is. — **Schönstein Mariska.** Sikeresen oldottad meg a feladatot s így be is soroztam a feladványt. — **Ifj. Bauer Ottó.** Talalós kérdéseid jók, de annyira könnyűcskék, hogy semmi fejtorést sem okoznának olvasótársaidnak. Tehát, hogy fejtorést okozhass a megfejtőknek, te is törd foga-sab-bak kieszelésén a fejedet. — **Pogány Vilmos.** Az ingyen könyvek kedvezményéről szóló *Ertesítés* világosan megmondja, hogy a kedvezmény az eddigi színes képmellékletek helyébe lép, tehát a jövő (61-dik) kötetel kezdődik. A most véget ért kötet-hez még képmellékletek jártak, tehát a multa nézve a kedvezmény természetesen nem szólhat s így az egész évi előfizetést is, ebben az esztendőben, egy könyv illeti meg, a jövő félévben. Soraidat és mellékletét egyébiránt átadtam a *kiadó-hivatal-nak*, melyhez azokat intézned köllött volna. — **Gróf Serényi László.** Megelégedéssel vettem soraid tartalmát tudomásul. — **Dominigg Ilonka és Erzsike.** Szívesen veszem soraidokat a Magas Tátra tövéből is. — **Schuch Ilus.** A helybeliek persze nem kapnak, tehát nem is küldhetnek be czimszalagot. De a kiadó-hivatal gondoskodni fog, hogy szintén egyszerű módon igazolhassák félévi előfizető voltukat. A kedvezmény a jövő kötetel kezdődvén, abban majd megtalálod az e tekintetben szükséges tájékoztatást. — **Pap Lilike.** Jól van szerkesztve, de annak a költőknek a nevét már túlon-tul sokszor használták föl ily célra; tehát más névvel próbálkozzál. — **Ybl Ida.** Kedves soraidat jól esett olvasnom. A leveleket mindig csak a régi módon kell czimezni: Forgó bácsinak,

Budapestre. — Mikos Anna. Mint az *Értesítés*-ben olvasható, a könyv dolgában a *kiadó-hivatal*-hoz kell fordulni. Hogy melyik könyv szebb? az teljesen izlés dolga, ebben tehát tanácsot nem adhatok. — Vörösmarthy Ida. Meghiszem, hogy fáradságba került olyan jeles eredménynek az elérése és most édes a pihenés a kedves otthonban. Örömemre szolgál, hogy üdülésed kellemetességei közé sorozod a »*Kis Lap*« olvasását is. A szíves jó kívánságot köszönöm. — Veres László. A könyv dolgában a *kiadó-hivatal*hoz köllött volna fordulnod. Az *Értesítés* ezt világosan megmondja. Egyébiránt átküldtem oda a leveledet és nem fog elkésni e kerülő uton sem, mert a könyvkedvezmény érvényessége az új kötettel kezdődik. — Löw Lenke. Csak lubiczkolj is vígan. Egészséges és kellemes is, gyakran hasznos és üdvös is az, ha valaki jól tud uszni. — *Több levélről a jövő számban.*

Az országos gyermek-védő egyesület javára: Bontz Edith és Renée 8 koronát, mint egy szindarab előadásának jövedelmét. (Előadtak egy szindarabot, melyet a »*Kis Lap*«-ban megjelent »*Kisasszonyok lázadása*« című elbeszélés nyomán Bontz Andorné urnó irt. Szereplők voltak: Valigurszky Béla, Oszeszly Márta, Szikszay Margit, Bontz Renée, Bontz Márta, Huszár Szanda, Valigurszky Tóni, Bontz Sárka, Bontz Edith, Mikoss Anna.)

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.

Előfizetési felhívás

a

KIS LAP

1901. július—decemberi folyamára.

JELEN számmal befejezést nyert a »*Kis Lap*« folyó évi első kötete. Az új évnegyeddal követni fogja az újabb, immár 61-dik kötet.

Legutóbbi számainkban már utaltunk a következő kötet gondosan előkészített tartalmára. Az első számban mindjárt megindul az

„Ingoványos utakon“

című, képektől kísért hosszabb érdekes elbeszélés és már szintén a legközelebbi számokban a

„A kincses király“

szép története, szintén rajzokkal; aztán kisebb **beszélyek, mesék, költemények** és mind a régi rendes rovatok, mint immár harmincz esztendő óta!

Régi és új kis hívek sorakozzanak tehát az új kötetnél ismét a »*Kis Lap*« zászlaja alá, hol szeretettel fogadja őket

Forgó bácsi.

*

Kérjük a »*Kis Lap*« t. előfizetőit, szíveskedjenek megrendelésüket mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos szétküldése fenn ne akadjon.

A »*Kis Lap*« előfizetési ára:

Negyed évre	2 korona.
Fél évre	4 „
Egész évre	8 „

Az előfizetési pénzek, **korona-értékben** és legczélszerűbben postai utalványon, a »*Kis Lap*« kiadó-hivatalához (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület) intézendők.

A »*KIS LAP*« kiadó-hivatala.

É R T E S I T É S .

Rendkívüli kedvezmény a „Kis Lap“ előfizetőinek!

UZAMOSABB idő óta és egyre sűrűbben érkeznek panaszos felszólalások a »Kis Lap« olvasói köréből, hogy a laphoz kéthetenként mellékelt színes képeket gyűrődött, megrongált állapotban, vagy éppen nem is kapják meg. A szállításnál bekövetkező és el nem hárítható eme visszásság arra indította Forgó bácsit és a kiadó-tulajdonos Athenaeum-társaságot, hogy jövőre, megszüntetve a kép-melléleteket, azok helyett más, még sokkal értékesebb és **maradandó becsü kedvezményt** nyujtsanak a »Kis Lap« előfizetőinek.

Ez a rendkívüli kedvezmény abból áll, hogy a »Kis Lap« minden előfizetője, aki a czimszalaggal igazolja, hogy **fél évre** előfizetett, **ingyen kap egy kötetet** az alább felsorolt kiváló ifjusági művekből, csupán 20 fillért (10 krajczárt) tartozván előzetesen a csomagolás és postai díj fedezésére beküldeni. Aki negyedévenként szokott előfizetni, a második évnegyedben veheti a kedvezményt igénybe, mind a két évnegyed-ből való czimszalag beküldése mellett.

Minden jogosult **félévi** előfizető **tetszés szerint választja** ki az alább felsorolt 57 mű közül azt, a melyiket megkapni kíván. Erről, az igazoló czimszalag és a 20 fillér csomagolási és szállítási költség melléklésével, értesíti a »Kis Lap« **kiadó-hivatalát** s ez nyomban intézkedik a könyv elküldéséről.

A művek (mindannyi bekötve), melyekből az előfizetők szabadon választhatnak, a következő három csoportba sorakoznak:

I. Az Athenaeum Mesekönyvtára.

Benedek Elektől.

1. A honfoglalás mondái.	8. Krisztus-legendák.	14. Kalandos mesék.
2. Madár mesék.	9. Hetedhet ország ellen.	15. Állat mesék.
3. Pásztor mesék.	10. Apró mesék.	16. Bohókás mesék.
4. Vidám mesék.	11. Katona mesék.	17. Világszép mesék.
5. Csodamesék.	12. Mondák és legendák.	18. Tündér mesék.
6. Virágmesék.	13. Székelyföldi mondák és mesék.	19. Óriások és törpék.
7. Mesék és mondák.		20. A tatárjárás mondái.

II. Forgó bácsi könyvtára.

1. Nellike.	7. Matyi és Peti.	13. Regék a görög hajdankorból.
2. A kakukóra.	8. Az aranyhegy.	14. Kis elbeszélések.
3. Kis mesekönyv.	9. Francia tündérmesék.	15. A titok.
4. Kis szindarabok.	10. Két karácsonyest.	16. Mit beszélnek a harangok.
5. Aesopus.	11. Rosszcsont Ferke kalandjai.	17. A két testvér.
6. Berti és Berta.	12. Czirmos czicza naplójából.	

III. Schmid Kristóf Ifjusági Iratai.

1. Matild és Vilma vagy a különböző testvérek.	6. Tanulságos beszélykék.	14. Klára.
2. A piros tojások.	7. Eustachius. — Márton az öreg hegyi lakos.	15. A drágakövek.
3. A Virágkosárka. — A karácsony éj.	8. A jó Fridolin.	16. Nándor. — Fialat spanyol gróf története.
4. Eichenfels Henrik és több történet.	9. A jó Örzse.	17. Jozáfat az indiai királyfiu.
5. Tannenburgi Róza. — A fiatal remete.	10. A báránka.	18. Piros és fehér rózsák.
	11. Paulina.	19. Szent Antal életéből.
	12. Thalheim Etelka.	20. A kis kéményseprő.
	13. A virágkedvelők.	

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapest.